

Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Orteliuslaan 871
3528 BE Utrecht
Postbus 1539
3500 BM Utrecht
030 297 03 03
info@patientenfederatie.nl
www.patientenfederatie.nl

IBAN NL07RABO0188933328
BIC RABONL2u
BTW-nr. NL801406134B01
KVK 40482340

Datum Utrecht, 19 november 2020
ons kenmerk 2020-88
voor informatie h.post@patientenfederatie.nl; m.vanhussen@patientenfederatie.nl
uw kenmerk MvH/PR/
Consultatie – aanpassing Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg -
Onderwerp in verband met de invloed van zorgverleners

Geachte heer, mevrouw,

Graag geven wij u hierbij een reactie op de consultatieversie van het initiatiefwetsvoorstel wijziging Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg in verband met de invloed van zorgverleners.

Het Wetsvoorstel moet het mogelijk maken dat zorgverleners invloed kunnen uitoefenen op het zorginhoudelijke beleid van de zorgaanbieder waar zij werken. Al lange tijd wordt gewerkt aan het verbeteren van invloed van verpleegkundigen en verzorgenden op zorginhoudelijk beleid. In 2010 is nog ingezet op het ontwikkelen van verpleegkundig leiderschap en het aanmoedigen van het instellen van verpleegkundig/verzorgende adviesraden (VAR). De coronacrisis laat zien dat de invloed van zorgverleners nog niet (overall) voldoende ontwikkeld is. Daarom komen Tweede Kamerleden, de heer Veldman (VVD) en mevrouw Ellemeest (GroenLinks), met dit initiatiefwetsvoorstel om 'professioneel zeggenschap' wettelijk te verankeren.

Rond 2010 heeft Patiëntenfederatie Nederland (toen nog als NPCF) met V&VN meegewerkt aan de ontwikkeling van het programma Excellente Zorg. Bij dit programma Excellente Zorg¹ staat bij het verpleegkundig en verzorgend handelen de patiënt centraal. Het idee is dat verpleegkundigen en verzorgenden optimaal gebruik kunnen maken van hun kennis, vaardigheden en deskundigheid. Dat zij binnen hun organisatie hierover in overleg kunnen gaan en dat zij hierbij ook worden ondersteund. Daardoor kunnen zij leiderschap tonen en verantwoordelijkheid nemen, 'professioneel zeggenschap' hebben. Zo'n werkomgeving blijkt een positieve invloed te hebben op goede zorg voor de patiënten. Patiëntenfederatie Nederland is dan ook positief over het initiatief om invloed van zorgverleners wettelijk vast te leggen.

In het wetsvoorstel is ervoor gekozen voor de zeggenschap geen wettelijke structuur voor te schrijven. De norm is dat zorgverleners invloed moeten hebben op het primaire proces van de zorg en het zorginhoudelijk

---

¹ Zie actualisering hiervan door V&VN - handboek Excellente Zorg.

beleid. De zeggenschap kan (en moet) daardoor plaatsvinden door alle lagen van de organisatie heen. Er wordt hierbij geen onderscheid gemaakt tussen zorgverleners die in dienstverband zijn, of die als uitzendkracht of op een andere basis werkzaam zijn bij een organisatie.

Aanbeveling Patiëntenfederatie Nederland :

De ontwikkeling en verbetering van invloed van zorgverleners heeft een lange aanloop gehad. Het wettelijk vastleggen van professioneel zeggenschap kan volgens Patiëntenfederatie Nederland een positieve invloed hebben op 'de goede zorg voor de patiënt'. Via de inzetbaarheid van de juiste kennis en deskundigheid, maar ook doordat het een positieve bijdrage levert aan de werkomgeving voor zorgverleners. Het ontbreken van een wettelijke structuur van deze zeggenschap geeft de ruimte aan alle zorgaanbieders om de zeggenschap passend voor hun organisatie in te richten.

Volgens de memorie van toelichting gaat de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) erop toezien dat de invloed van zorgverleners een plek in de organisaties krijgt. Door hiernaar te vragen tijdens de jaarlijkse kwaliteitsgesprekken met zorginstellingen maar ook door de zorgverleners zelf er vragen over te stellen. Ook de Raad van Toezicht van een zorginstelling krijgt hierbij een rol zodat ook interne controle kan plaats hebben.

Een goede implementatie van 'professioneel zeggenschap' is belangrijk. Patiëntenfederatie Nederland denkt daarom dat het ook wenselijk is om zorgaanbieders hierbij sturing, begeleiding en houvast te geven. Te denken valt aan het instellen van specifieke nadere regels of kaders² voor zorgaanbieders van een bepaalde omvang of met een specifieke zorgtaak. Of het bieden van informatieprogramma's zoals bijvoorbeeld programma Excellente Zorg, waarin instrumenten en methoden worden geboden om het inrichten van zeggenschap in een organisatie te ondersteunen. Graag ziet Patiëntenfederatie Nederland dat er bij dit wetsvoorstel aandacht wordt besteed aan de benodigde begeleiding dan wel informatievoorziening zodat professioneel zeggenschap goed kan worden ingericht waardoor het positieve effect van dit wetsvoorstel zal worden vergroot.

Met vriendelijke groet,

Heleen Post
Patiëntenfederatie Nederland

---

² Op basis van artikel 5 van de Wkkgz.